

Produktnavn : MOTOR STARTER Utarbeidet dato : 16.12.19 Versjon : 4.0
Ref.nr.: BDS000031_11_20191216 (NO) Erstatte: BDS000031_20170629

1. IDENTIFIKASJON AV STOFFET/STOFFBLANDINGEN OG SELSKAPET/FORETAKET

1.1. Produktidentifikator

MOTOR STARTER
Aerosolbeholdere

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Bilpleie

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

CRC Industries Europe bvba
Touwslagerstraat 1
9240 Zele
Belgium
Tel.: +32(0)52/45.60.11
Fax.: +32(0)52/45.00.34
E-mail : hse@crcind.com

Subsidiaries		Tel	Fax
CRC Industries Finland Oy	Smedsgatan 3-5 LT4, PL62, 08101 LOJO	+358/(19)32.921	
CRC Industries France	6, avenue du marais, C.S. 90028, 95102 Argenteuil Cedex	01.34.11.20.00	01.34.11.09.96
CRC Industries Deutschland GmbH	Südring 9, D-76473 Iffezheim	(07229) 303 0	(07229)30 32 66
CRC INDUSTRIES IBERIA S.L.U.	GREMIO DEL CUERO-PARC.96, POLIGONO INDUSTRI. DE HONTORIA, 40195 SEGOVIA	0034/921.427.546	0034/921.436.270
CRC Industries Sweden	Laxfiskevägen 16, 433 38 Partille	0046/31 706 84 80	0046/31 27 39 91

1.4. Nødtelefonnummer

CRC Industries Europe, Belgium: Tel.: +32(0)52/45.60.11 (office hours)
Norge: Giftinformasjonen: telefon 22 59 13 00

2. FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til forskrift (EC) nr. 1272/2008

Fysisk: Aerosol, kategori 1
Ekstremt brannfarlig aerosol.
Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming.

Produktnavn : MOTOR STARTER	Utarbeidet dato : 16.12.19	Version : 4.0
Ref.nr.: BDS000031_11_20191216 (NO)	Erstatter:	BDS000031_20170629

Klassifisering basert på testing.

Helse: Hudirritasjon, kategori 2
Irriterer huden.
øyeirritasjon, kategori 2
Gir alvorlig øyeirritasjon.
Giftvirkning på bestemte organer ? enkelteksponering, kategori 3
Kan forårsake dødsighet eller svimmelhet.

Klassifisering basert på beregningsmetoden.

Miljø : Farlig for vannmiljøet, kronisk kategori 3
Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Klassifisering basert på beregningsmetoden.

2.2. Merkingselementer

Merking i henhold til forskrift (EC) nr. 1272/2008

Produktidentifikasjon: Inneholder:
Dietyleter

Farepiktogram(mer):

Signalord: Fare

Farefremstilling: H222 : Ekstremt brannfarlig aerosol.
H229 : Beholder under trykk: Kan eksplodere ved oppvarming.
H315 : Irriterer huden.
H319 : Gir alvorlig øyeirritasjon.
H336 : Kan forårsake dødsighet eller svimmelhet.
H412 : Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Tilleggsfremstilling(er): P102 : Oppbevares utilgjengelig for barn.
P210 : Holdes vekk fra varme/gnister/åpen flamme/varme overflater. Røyking forbudt.
P211 : Ikke spray mot åpen flamme eller annen tennkilde.
P251 : Må ikke punkteres eller brennes, selv ikke etter bruk.
P261 : Unngå innånding av støv/røyk/gass/tåke/damp/aerosoler.
P271 : Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område.
P304/340 : VED INNÅNDING: Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet.
P410/412 : Beskyttes mot sollys. Må ikke utsettes for temperaturer høyere enn 50 °C /122 °F.
P501-2 : Kasser innholdet/holderen ved et autorisert avfallsinnsamlingspunkt.

Ekstra fareinformasjon: Kan danne eksplosive peroksider.

Forskrift (EC) nr. 648/2004 om rengjøringsmidler: alifatiske hydrokarboner > 30 %

2.3. Andre farer

Informasjon ikke tilgjengelig

Produktnavn : MOTOR STARTER
Ref.nr.: BDS000031_11_20191216 (NO)

Utarbeidet dato : 16.12.19 Version : 4.0
Erstatter: BDS000031_20170629

3. SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.1. Stoffer

Ikke relevant.

3.2. Stoffblandinger

Farlige stoffer	Registreringsnummer	CAS-nr	EC-nr	w/w %	Hazard Class and Category	Hazard statement	Merknader
Propan	01-2119486944-21	74-98-6	200-827-9	25-50	Flam. Gas 1, Press. Gas	H220,H280	B
Dietyleter	01-2119535785-29	60-29-7	200-467-2	10-25	Flam. liq. 1, Acute Tox. 4, STOT SE 3	H224,H302,H336	A
Aceton	01-2119471330-49	67-64-1	200-662-2	10-25	Flam. Liq. 2, Eye Irrit. 2, STOT SE 3	H225,H319,H336	A
Hydrokarboner, C6, isoalkaner, < 5 % n-heksan	01-2119484651-34	-	(931-254-9)	10-25	Flam. Liq. 2, Skin Irrit. 2, STOT SE 3, Asp. Tox. 1, Aquatic Chronic 2	H225,H315,H336,H304,H411	Q
Pentan	01-2119459286-30	109-66-0	203-692-4	<20	Flam. Liq. 2, Asp. Tox. 1, STOT SE 3, Aquatic Chronic 2	H225,H304,H336,H411	A
Butan (<= 0.1% butadien)	01-2119474691-32	106-97-8	203-448-7	2.5-10	Flam. Gas 1, Press. Gas	H220,H280	K
Distillates (petroleum), hydrotreated middle; Gasoil - unspecified	01-2119489867-12	64742-46-7	265-148-2	1-5	Acute Tox. 4, Skin Irrit. 2, Asp. Tox. 1, Aquatic Chronic 3	H332,H315,H304,H411	N
isobutane	01-2119485395-27	75-28-5	200-857-2	1-2.5	Flam. Gas 1, Press. Gas	H220,H280	K

Explanation notes

A : stoff med EU's grenseverdi for forurensning i arbeidsatmosfæren

B : stoff med administrativ norm

K : ikke klassifisert som kreftfremkallende, mindre enn 0.1 vekt% 1,3-butadien (Einecs-nr. 203-450-8)

N : ikke klassifisert som kreftfremkallende, full raffineringshistorie er kjent og det kan dokumenteres at det opprinnelige stoffet ikke er kreftfremkallende

Q : CAS-nummer er bare en indikativ identifikator som skal brukes utenfor EU for globale oppføringer.

(* Forklaring setninger : se kapittel 16)

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Kontakt med øynene:	VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. Ved vedvarende øyeirritasjon: Søk legehjelp.
Hudkontakt:	Tilsølte klær må fjernes og vaskes før bruk. VED HUDKONTAKT: Vask med mye vann/... Ved hudirritasjon: Søk legehjelp.
Inhalering:	VED INNÅNDING: Flytt personen til frisk luft og sørg for at vedkommende hviler i en stilling som letter åndedrettet.

Produktnavn : MOTOR STARTER **Utarbeidet dato :** 16.12.19 Version : 4.0
Ref.nr.: BDS000031_11_20191216 (NO) **Erstatter:** BDS000031_20170629

Svelging: Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege ved ubehag.
Ved svelging må man ikke fremkalle brekning på grunn av aspirasjonsfaren.
Hvis det er mistanke om aspirasjon, må man umiddelbart oppsøke lege

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Inhalering: Omfattende innånding av løsemiddeldamp kan føre til kvalme, hodepine og svimmelhet

Svelging: Ved brekninger/oppkast er aspirasjon til lungene sannsynlig. Løsemidler kan fremkalle kjemisk lungebetennelse.
Symptomer: sår hals, magesmerter, kvalme, oppkast

Hudkontakt: Irriterer huden
Symptomer: rødhet og smerter

Kontakt med øyne: Irriterer øynene
Symptomer: rødhet og smerter, nedsatt syn

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Generelle råd : Hvis du føler deg uvel, må du oppsøke lege (vis etiketten om mulig)
Kontakt alltid lege hvis symptomene vedvarer.

5. BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

skum, karbondioksid eller tørt stoff
Ikke bruk slukkeutsyr med vannstråle da dette medfører fare for spredning av brannen.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Aerosolbokser kan eksplodere hvis de varmes opp over 50°C
Danner farlige spaltningsprodukter
CO,CO2

5.3. Råd til brannmannskaper

Spray beholder(e) som utsettes for ild med vann for å kjøle dem ned.
Unngå innånding av røyken ved brann

6. TILTAK VED UTILSIKTEDE UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Slå av/fjern alle antenningskilder
Sørg for tilstrekkelig ventilasjon
Bruk egnede verneklær og vernehansker.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Produktnavn : MOTOR STARTER **Utarbeidet dato :** 16.12.19 **Version :** 4.0
Ref.nr.: BDS000031_11_20191216 (NO) **Erstatter:** BDS000031_20170629

La ikke produktet komme i det offentlige kloaknettet og vannveier
Hvis forurenset vann når avløpssystemet eller vannveier, må man informere aktuelle myndigheter umiddelbart

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Absorber søl i egnet inert materiale
Plasseres i egnet beholder
Dette kjemikaliet og dets emballasje skal behandles som spesialavfall.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Se del 8 for ytterligere informasjon

7. HÅNDTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Holdes unna varme og antenningskilder
Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet.
Utstyr må jordes
Bruk elektrisk materiell/ventilasjonsmateriell/belysningsmateriell som er eksplosjonssikkert.
Bruk bare verktøy som ikke avgir gnister.
Unngå innånding av aerosoler eller damp.
Sørg for tilstrekkelig ventilasjon
Unngå kontakt med huden og øynene.
Vask grundig etter bruk
Benytt vernehansker/verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm.
Øyevaskflasker bør være tilgjengelige

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Beholder under trykk: Beskyttes mot sollys. Må ikke utsettes for temperaturer over 50°C.
Oppbevares utilgjengelig for barn.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Bilpleie

8. EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONLIG BESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Eksponeringsgrenser:

Farlige stoffer	CAS-nr	metode	
EU-etablerte eksponeringsgrenser			
Pentan	109-66-0	TWA	1000 ppm
Dietyleter	60-29-7	TWA	100 ppm

Produktnavn : MOTOR STARTER **Utarbeidet dato :** 16.12.19 Version : 4.0
 Ref.nr.: BDS000031_11_20191216 (NO) **Erstatter:** BDS000031_20170629

		STEL	200 ppm
Aceton	67-64-1	TWA	500 ppm
Nasjonalt etablerte eksponeringsgrenser , Norway			
Butan (<= 0.1% butadien)	106-97-8	TWA	600 mg/m3
Pentan	109-66-0	TWA	750 mg/m3
Dietyleter	60-29-7	TWA	300 mg/m3
Aceton	67-64-1	TWA	295 mg/m3
Propan	74-98-6	TWA	900 mg/m3

8.2. Eksponeringskontroll

Kontrollprosedyrer:	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon Holdes unna varme og antenningskilder Ta forholdsregler mot utladning av statisk elektrisitet.
Personlig beskyttelse:	Ta forholdsregler for å unngå kontakt med hud og øyne ved håndtering av produktet. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon I alle tilfeller må produktet håndteres og brukes i henhold til god praksis for industrihygiene.
Innånding:	Ved tilstrekkelig ventilasjon, må det benyttes egnet åndedrettsvern.
Anbefalt luftveiske beskyttelse:	Luftrenserrespirator utstyrt med organisk gass-/dampinnsats (type AX)
Hender og hud:	Bruk egnede vernehansker
Hansker anbefale:	(nitril) Gjennomtrengningstiden til hanskene bør overstige den totale varigheten av bruken av produktet. Hvis arbeidstiden overstiger den oppgitte gjennomtrengningstiden på hanskene, bør andre hansker velges. Hanskeprodusentene kan bistå i valg av hansker basert på produkt og gjennomtrengningstid for å unngå hudkontakt med produktet.
Øyne:	Bruk vernebriller i henhold til standard EN 166.
Begrensning og overvåkning av miljøeksponeringen:	Unngå utslipp til miljøet. Samle opp spill.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

(for aerosoler uten drivmiddel)

Utseende: fysisk tilstand :	Væske med propan/butan som drivgass.
Farge :	Fargeløs.
Lukt:	Særegen lukt.
pH:	Ikke relevant.
Kokepunkt/område:	- 44 °C
Flammepunkt:	< 0 °C
Fordampingshastighet:	Ikke tilgjengelig.
Ekspløsjongrenser: øvre grense :	36 %
nedre grense :	1.1. %
Damptrykk:	480 kPa (@ 20°C).
Relativ tetthet:	0.613 (@ 20°C).

Produktnavn : MOTOR STARTER **Utarbeidet dato :** 16.12.19 Version : 4.0
Ref.nr.: BDS000031_11_20191216 (NO) **Erstatter:** BDS000031_20170629

Løselighet i vann: Uløselig i vann
Selvantennelse: 170 °C
Viskositet: Ikke tilgjengelig.

9.2. Andre opplysninger

VOC = flyktige organiske forbindelser 592.8 g/l

10. STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Ingen farlige reaksjoner kjent hvis benyttet slik det er tiltenkt

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabil

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Ingen farlige reaksjoner kjent hvis benyttet slik det er tiltenkt

10.4. Forhold som skal unngås

Unngå overoppheting

10.5 Uforenlige materialer

Sterkt oksiderende stoff

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

CO,CO2

11. TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

akutt giftighet: basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt
hudetsing/hudirritasjon: Irriterer huden.
alvorlig øyeskade/øyeirritasjon: Gir alvorlig øyeirritasjon.
sensibilisering ved innånding eller hudkontakt: basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt
arvestoffskadelig virkning på kjønnceller: basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt
kreftframkallende egenskap: basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt

Produktnavn : MOTOR STARTER **Utarbeidet dato :** 16.12.19 Version : 4.0
 Ref.nr.: BDS000031_11_20191216 (NO) **Erstatter:** BDS000031_20170629

reproduksjonstoksisitet: basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt
STOT ? enkelteksponering: Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
STOT ? gjentatt eksponering: basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt
aspirasjonsfare: basert på tilgjengelige data er klassifiseringskriteriene ikke oppfylt

Information on likely routes of exposure:

Inhalering: Innånding av løsemiddeldamp kan føre til kvalme, hodepine og svimmelhet
Svelging: Ved brekninger/oppkast er aspirasjon til lungene sannsynlig. Løsemidler kan fremkalle kjemisk lungebetennelse.
Hudkontakt: Irriterer huden
Kontakt med øyne: Irriterer øynene

Opplysninger om helsefare:

Farlige stoffer	CAS-nr	metode	
Pentan	109-66-0	LD50 oral rat	> 5000 mg/kg
		LD50 derm.rabit	> 3000 mg/kg
Aceton	67-64-1	LD50 oral rat	> 5800 mg/kg
		LC50 inhal.rat	76 mg/l
		LD50 derm.rabit	> 15800 mg/kg
Hydrokarboner, C6, isoalkaner, < 5 % n-heksan	-	LD50 oral rat	> 5000 mg/kg
		LC50 inhal.rat	> 20 mg/l
		LD50 derm.rabit	> 3000 mg/kg

12. ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Farlig for vannmiljøet, kronisk kategori 3
 Skadelig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

Økotoksikologiske data:

Farlige stoffer	CAS-nr	metode	
Aceton	67-64-1	IC50 alger	530 mg/l
		LC50 fisk	5540 mg/l
		EC50 daphnia	8800 mg/l
Hydrokarboner, C6, isoalkaner, < 5 % n-heksan	-	IC50 alger	55 mg/l
		LC50 fisk	> 1 mg/l
		EC50 daphnia	3.87 mg/l

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Informasjon ikke tilgjengelig

Produktnavn : MOTOR STARTER
Ref.nr.: BDS000031_11_20191216 (NO) Utarbeidet dato : 16.12.19 Version : 4.0
Erstatter: BDS000031_20170629

12.3. Bioakkumuleringsevne

ingen bioakkumulasjon forventet

12.4. Mobilitet i jord

Uløselig i vann

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Informasjon ikke tilgjengelig

12.6. Andre skadevirkninger

Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
GWP (global warming potential): 3

13. INSTRUKSER VED DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Produkt: 15 01 04
Kontaminert emballasje: 07 01 04
Nasjonale forskrifter: Avfallsbehandling må skje i overensstemmelse med lokale og offentlige lover og forskrifter.

14. TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer

UN-nummer: 1950

14.2. FN-forsendelsesnavn

Varenavn: AEROSOLBEHOLDERE (engine starting fluid)

14.3. Transportfareklasse(r)

Klasse: 2.1
ADR/RID - Klassifiseringskode: 5F

14.4. Emballasjegruppe

Emballasje - gruppe: ikke relevant

14.5. Miljøfarer

ADR/RID - miljøfare: Nei

Produktnavn : MOTOR STARTER Utarbeidet dato : 16.12.19 Versjon : 4.0
Ref.nr.: BDS000031_11_20191216 (NO) Erstatte: BDS000031_20170629

IMDG - Marin forurensning: No
IATA/ICAO - Miljøfare: Nei

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

ADR/RID - Tunnelkode: (D)
IMDG - Ems: F-D, S-U
IATA/ICAO - PAX: Forbiden
IATA/ICAO - CAO: 203

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL og IBC-regelverket

Ikke relevant.

15. REGELVERKSMESSIGE OPPLYSNINGER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Sikkerhetsarket er sammenfattet i henhold til gjeldende europeiske krav.
Forordning (EF) No 1907/2006 (REACH)
Forordning (EF) No 1272/2008 (CLP)
Dir. 2013/10/EU, 2008/47/EC endring av direktiv om aerosolbeholdere 75/324/EEC.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Ingen informasjon tilgjengelig

16. ANDRE OPPLYSNINGER

*Forklaring H-setninger: H220 : Ekstremt brannfarlig gass.
H224 : Ekstremt brannfarlig væske og damp.
H225 : Meget brannfarlig væske og damp.
H280 : Inneholder gass under trykk; kan eksplodere ved oppvarming.
H302 : Farlig ved svelging.
H304 : Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
H315 : Irriterer huden.
H319 : Gir alvorlig øyeirritasjon.
H332 : Farlig ved innånding.
H336 : Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
H411 : Giftig, med langtidsvirkning, for liv i vann.

ENDRINGER I KAPITTEL: Klassifisering i henhold til forskrift (EC) nr. 1272/2008
Merking i henhold til forskrift (EC) nr. 1272/2008
8.2. Eksponeringskontroll

acronyms and synonyms: TWA = grenseverdier (maksimumsverdi for gjennomsnittskonsentrasjonen)
STEL = Korttidsverdier(grenser for korttidseksposering)
VOC = flyktige organiske forbindelser
PBT = persistente bioakkumulerende toksiske
vPvB = svært persistente svært bioakkumulerende

Dette produktet skal lagres, håndteres og brukes i henhold til god industriell hygieneprosedyre, og i overensstemmelse med lovforskriftene. Informasjonen i dette er basert på den kunnskapen vi har for øyeblikket,

Produktnavn :	MOTOR STARTER	Utarbeidet dato :	16.12.19	Version :	4.0
Ref.nr.:	BDS000031_11_20191216 (NO)	Erstatter:	BDS000031_20170629		

og er beregnet på å beskrive våre produkter fra et sikkerhetsmessig synspunkt. Dette garanterer ikke spesielle egenskaper. Bortsett fra ved normal handel med tanke på studier, forskning og gjennomgang av helse, sikkerhet og miljøfarer, må ingen del av disse dokumentene reproduseres på noen måte uten skriftlig tillatelse fra CRC. Industriell hygienep praksis og rette seg etter enhver lovregulering. Informasjonen som medfølger er basert på vår nåværende kunnskap og er tenkt å beskrive våre produkter ut ifra et sikkerhetsmessig synspunkt. Det garanterer ikke spesifikke egenskaper.

